

Sygn. akt II CZ 209/11

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. B.

przeciwko E. S. – B.

o zachówek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 kwietnia 2012 r.,

zażalenia pozwanej na postanowienie o kosztach

zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 7 września 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny orzeczeniem z dnia 7 września 2011 r. oddalił apelację powoda K. B. przeciwko pozwanej E. S. – B. o zachówek nie obciążając powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz strony pozwanej. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach Sąd Apelacyjny wskazał art. 102 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 k.p.c. Na powyższe postanowienie zażalenie wniosła pozwana zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. poprzez zwolnienie powoda od pokrycia kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, mimo iż zdaniem pozwanej sytuacja rodzinna i majątkowa powoda jest ustabilizowana, a powód osiąga stałe dochody. W konsekwencji pozwana domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył,

co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Zwolnienie powoda z obowiązku uiszczenia na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą miało oparcie w art. 102 k.p.c., w myśl którego w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2010 r., II PZ 46/10, LEX nr 784930). Wprawdzie art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienia, ale opiera się na zasadzie słuszności i może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981 r., IV PZ 11/81, LEX nr 8307). Ocena, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", jest pozostawiona swobodnej ocenie sądu i następuje ona niezależnie od przyznanego stronie zwolnienia od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 88/09, LEX nr 578136). Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak to, w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia

kosztami procesu strony przegrywającej spór (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, LEX nr 584735 oraz z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, LEX nr 603828).

Sąd Apelacyjny poczynił ustalenia faktyczne, z których wynika, że powód jest żołnierzem zawodowym i zarazem studentem, który zobowiązany jest uiszczać czesne za studia, prowadzi on samodzielnie gospodarstwo domowe z czym związane jest ponoszenie stałych opłat miesięcznych, to te okoliczności stanowiły uzasadnione przesłanki zwolnienia powoda - jako strony przegrywającej sprawę również w drugiej instancji - z obowiązku zwrotu pozwanej kosztów procesu poniesionych przez nią w instancji odwoławczej, a zastosowanie art. 102 k.p.c. było trafne.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.